

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

„Bečov se starým hradem svým jest jedno z nejmalebnějších a nejvýznamnějších míst v kraji pod Krušnými horami.“ (Bedřich Bernau, 1896)

v terénu vidět i dnes – například u Kladského rybníka, z něhož vytéká.

Ve Slavkovském lese se ovšem najde řada míst, jejichž atmosféra je na hony vzdálená romantické auře umělého potůčku v tichých lesích. Ve 20. století totiž oblast postihla v krátkém sledu hned trojí rána. Záhy po skončení druhé světové války byli nuceně vystěhováni prakticky všichni obyvatelé německé národnosti, tedy téměř sto procent populace, v roce 1946 zde byl zřízen velký vojenský prostor a záhy se v okolí Horního Slavkova začal těžit uran.

Tato krutá hra dějin, po níž nezůstal ve Slavkovském lese téměř kámen na kameni, nepostrádala paradoxy. Když Slavkovský les v roce 1946 zabíralo vojsko, museli z oblasti odejít se zbytky Němců i všichni novoosídlenci. Ti se sem přistěhovali jen pár měsíců předtím do vesnic a stavení ve chvatu opuštěných starousedlíků.

Transfer byl přitom zbytečný, protože armáda opustila oblast už v roce 1954 a přesunula se do vhodnějších Doupovských hor o pár desítek kilometrů východně. Leč dílo zkázy už bylo dokonáno a kdysi kvetoucí kraj byl poset opuštěnými rozbombardovanými vesnicemi, zbytky kostelů vyhozenými do povětří a znesvěcenými hřbitovy.

Mezitím byla u Horního Slavkova zahájena ostře sledovaná těžba uranu a podobně jako na blízké Jáchymovsko i sem nahнала po roce 1948 komunistická moc k otrocké práci trestance, často politické vězně. První lágr, ironií osudu vzniklý „transformací“ z pracovního tábora pro německé válečné zajatce, tu začal fungovat už v červenci 1949. Brzy přibýly další a počet vězňů záhy dosáhl až sedmi tisíc; lágry byly v provozu do roku 1955.

V táborech kolem Horního Slavkova trpěli nelidským zacházením často nevinní lidé, mnozí přišli v podmínkách extrémně namáhavé práce a špatných bezpečnostních podmínek o život. V říjnu 1951 se tu odehrál slavný pokus o útěk, kdy se skupina jedenácti vězňů pokusila uniknout z tábora XII; z pr-

chajících však bylo pět zastřeleno na místě a nakonec přežili pouze dva. Tyto tragické události dnes připomíná symbolický památník na hřbitově v Horním Slavkově.

Socialistický realismus ve Slavkově

Město Horní Slavkov sice poválečné bésnění přežilo (na rozdíl od nedalekého bývalého královského horního města Čistá/Litrbachy, jehož existenci dnes připomíná jen kříž a pomníček), ale nikoli bez úhony. Centrum Slavkova bylo těžce narušeno demolicemi v 60. a 70. letech – v roce 1977 byla zbořena dokonce i renesanční radnice –, takže z historické zástavby zbylo jen torzo.

Za nejcennější stavbu města v současnosti platí Pluhův dům, vynikající renesanční budova z let 1511–1512. Pokud se chcete poučit o historii města a podívat se, jak vypadalo před poválečnými demolicemi, můžete zajít do muzea, které sídlí ve vedlejším objektu.

V Horním Slavkově jsou ale k vidění ještě jiné stavby, a to takové, které za „historické“ budou možná jednou označovat naši potomci. V období hornického boomu v 50. letech 20. století, zatímco historické jádro chátralo, nechaly komunistické úřady nad původním městem postavit obytný komplex pro nově přicházející horníky.

Hornoslavkovské hornické sídliště je dnes ukázkovým příkladem tzv. socialistického realismu. Komplex uniformních hnědošedých obytných domů, seskupených kolem prostorného náměstí, nese jasnou pečeť sovětského plánování, kde ideologie byla na prvním místě – to dodnes ukazují četné budovatelské reliéfy a mozaiky. Náměstí mělo sloužit především pro pečlivě aranžovaná politická shromáždění. Slavkovské sídliště je menší obdobou známějšího komplexu v nedalekém Ostrově a jeho historický význam prověří až delší čas; prozatím se spokojme s konstatováním, že je věrným (a krystalicky čistým) odrazem doby, v níž vznikalo.

Zkamenělá svatba v údolí Ohře

Zatoužíte-li po vodě větší, než je lesní potůček nebo rašelinné jezírko, je volba jasná: průlomové údolí Ohře mezi Loktem a Karlovými Vary patří mezi nejhezčí říční údolí Česka. Tady, na severním okraji CHKO Slavkovský les, se totiž Ohře zakusuje do žulových hornin a vytváří impozantní zalesněný kaňon, lemovaný na levém břehu skalními stěnami. Místo má navíc svůj příběh, kde žulové skály vystupují v podobě zkamenělých svatebčanů. To zhrzený nápadník měl s pomocí ďábla proměnit svatebčany ve strnulé skály – ale nebylo mu to mnoho platné, sám skončil ve vlnách řeky.

Jak to bylo se zkamenělou svatbou doopravdy, není jisté, za prokázány však může-

Horní Slavkov – hornické sídliště